

Передплата

на «РУСЛАНА» вивозять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділей і руских свят о год. 6-й пополудні.
Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Вражіння і вигляди в безпарламентарній ері.

З Відня пишуть нам під днем 2-го лютого.

Доповнюючи вчорашні вісти про положенє політичне, можу вам подати до відомости, що нагле відроченє парламенту зробило на лівих пригноблює вражінє. Комунікат, який видав нині клуб поступовців, говорить вправді о тім, що Німці і поза парламентом з'уміють піддержати опозиційного духа, але се лише фраза. В душі поступовець пересвідчений, що положенє фатальне, та що треба шукати за виходом з сліпої улиці безглуздої обструкції. Група Мавтнера видала також комунікат, в котрім меньше бесіди о політиці, а більше рефлексії на економічне положенє. Про політику згадано о стілько, що ся група хоче і на дальше остати в звязи з прочими німецькими таборами. Она кличе до солідарности, щоб замаскувати розстрій в лівих. Німецька більша посілість доси не пустила пари з уст. Она удає, що гр. Тун не доскулив їй наглим закритєм парламенту. Найбільшого зуха удають німецькі націоналі. Они накликують до витриваня в обструкції. Прусофільські очайдухи не мають нічого до страченя, глядять поза кордон, тож голос їх найсильнійший, хоч, як звісно, в їх таборі запанував вже малий розлад, та що розумнійші елементи в роді Штайнвендера станули трохи на боці від всяких Веленгофів та Лемішів. Взагалі сказавши, гр. Тун полив всю лівичю трохи холодною водою так, що статочнійші елементи лівичі говорять нині межи собою вже про якийсь *modus vivendi* з правицею.

Правиця не сконстерновалась закритєм парламенту. Чехи давно бажали скорого закритя; Поляки, Славянський Союз і католицькі людовці німецькі зрозуміли, що в теперішній хвили і при теперішних

обставинах правительство поступило зовсім коректно, відрочивши безплідну сесию, котра крім бурд і зневаги не могла подати державі нічого позитивного. Інтереси правиці не потерплять притім нічого. Правиця буде дальше існувати як доси, а правительство з конечности мусить на ній опиратись і на будуче. Гр. Тун останесь, як доси в контактї лише з правицею, позаяк діла так зложились, що лише в таборі правиці скристалізувала ся нині австрійська ідея. Стронництва поза правицею захитались дуже в своїм патріотизмі, або улягли хвилево радикальному тероризмови.

Наколи положенє в дечім змінило ся, то хиба в тім, що правительство і правиця рішиють в безпарламентарній часі вижити спокійно, чи з посеред лівичі не виринуть які-небудь статочнійші елементи, з котрими би можна почати мирні переговори? Оба ті чинники надіють ся, що частина лівичі отямить ся і, ухваливши свої постуляти позитивні, подасть субстрат до вирозуміня і евентуального порозуміня. Гр. Тун і правиця ждуть не на капітуляцію меньшости парламентарної, а на розважне та статочне зближенє ся бодай частини лівичі.

Гр. Тун сам не возьме почину до переговорів з лівичею. Він же-ж в своїм часі заявив в палаті, що готов знести і язикові розпорядженя бар. Гавча і управильноти законом язикове питанє, наколи лівича склонить ся до розважного трактованя справи. Гр. Тун кликає вже лівичю до обговореня своїх основних начерків язикового закону. Тількож тоді хвилі розярєня ішли ще дуже високо. Нині частина лівичі зрозуміла, що перебоєм нічого не вдіє. Гр. Тун посідає довіре в горі, не думає уступати ані перестроювати теперішній кабінет, посідає повне довіре у правиці, не буде управляти проти єї інтересів,

хоче бути справедливим для національних меньшостей, показав ся рішучим в справах хорватско-італійнських, має вільну руку що-до угорскої угоди — тож може ждати спокійно на отверезінє бодай частини лівичі, може ждати, чи з сеї сторони не наступить який-небудь зворот до лучшого. Заверне частина лівичі з очайдушної дороги, поставить свої постуляти, покаже добру волю до переговорів, то гр. Тун і правиця охотно приймуть подану руку, щоби уздоровити парламент і державу.

В хвили, коли се пишемо, зібрала ся парламентарна комісія правиці, на котрій явив ся і гр. Тун і здоровіший вже Яворський. З нарад сих не рийде нічого більше понад те, о чім була бесіда вже в езекутивнім комітеті правиці. Парламент відрочено з конечности. Речинєць скликаня єго зависить від звороту лівичі. Час, в котрім мали би зібрати ся сойми, ще не означений, бо гр. Тун хоче передовсім вислухати мніня поодиноких намістників. Можливе, що в другій половині лютого деякі сойми зберуть ся. Задачю правиці на тепер буде, оминати в соймах всякі провокації. Симчасом, може аж до осени, буде правительство ждати, чи не розійдуть ся хоч трохи хмари на політичнім овиді. На разі упала навіть гадка, пробовати санацию парламенту посредством суворійшого регуляміну. В безпарламентарній часі правительство не підприємє нічого, чим би лівича могла розяритись на ново, але оно не спустить з ока і інтересів правиці. Правительство хоче строго перестерігати справедливого виконуваня існуючих законів підвластними органами, а угоду угорську та другі біжучі, конечні, державні справи буде з конечности лагодити §-фом 14-им. Іншого ліку на уздоровленє недужого нашого державного організму нема.

СВЕКРУХА.

комедия в III. актах з сільского житя

Льва Лопатиньского.

(Дальше.)

СЦЕНА IV.

Анна — Доня.

Доня (через вікно). Нема нікого в хаті?

Анна. А кожог ти шукаєш?

Доня (скрикнула і сховала ся). Ой!.. я хотіла!..

Анна. Ходи сюди, Доню! Чого утікаєш?

Доня. Я не втікаю, тільки..

Анна. Ходи-ж до середини. Чого заглядаєш через вікно наче чужа? Ходи зараз в хату.

Доня. А нема там нікого?

Анна. Адаже прецінь я є.

Доня. А нікого більше?

Анна. А кожог тобі треба?

Доня. Мені не треба нікого.

Анна. То і нема нікого. Ходи, ходи, не церемонь ся (світить свічку — Доня входить). Ти передомною так ховаєш ся Доню?

Доня (сумно). Ні, сестрице, чогож би я ховала ся перед тобою? я прецінь не зробила нічого злого.

Анна (сердечно). І я тобі не зробила нічого злого. А що там сказала може прикре слово, то вибач мені. Мені було так тяжко на серці, що я сама не знала, що говорила. Иван тобі казав? Де він є? Чого він поїхав до міста — прецінь там нема ані торгу, ані відпусту.

Доня. Я знаю цілу справу, але бою ся казати, щоби свекруха не довідала ся, та ще гірше не ворогувала на мене.

Анна. Щож го такого? Говори скорше, бо я умліваю з цікавоти. Я вже цілий день ходжу мов не своя.

Доня. А я шукаю за Петром, щоби єму розповісти. Ходім, тай я розповім вам обоім разом.

Анна. Се найліпше, бо Петро і заступить тебе перед мамою, як би напастувала. (весело) Ходім борше, бо я не витримаю з цікавоти.

Доня. Яка я щаслива, Анночко, що ти вже добра на мене, не цураєш ся (цілують ся). Знаєш, що Иван привезе з міста? — але тихо, ходім перше пошукати Петра... (хочуть відійти)

СЦЕНА V.

Ті самі, Заціравський.

Заціравський (в дверях, розставляє руки).

Тур, тур, тур! Куди то хочуть летіти мої туркавочки, пане мостердзєю! (хоче обіймати).

Доня. Панє мостердзєю, ви не сокіл; за короткі руки до туркавочки.

Анна (до себе). Щоби тобі в голові затуркали! (до Заціравского) Ви, пане мостердзєю, здає ся, мали кого иньшого на думці, та пустили ся нас обнімати.

Заціравський. Чомуж кого иньшого, пане мостердзєю. Ви тепер мої рідні, мої синички. Одна моя пасербиця, пане, а друга синова, мостердзєю. То вже не гріх мені (пускаєсь цілувати).

Анна (відтручає). Чому не зачинаєте від жінки, але від пасербиці та від синові.

Заціравський. Ге, ге, ге, пане мостердзєю. Хиба у мене не шляхотський густ. Я знаю, що красне, що молоде, пане, що гоже! До того я як муха до меду. А моя старенька най буде контентна, що захопила такого жвавого чоловіка, ге, ге, ге!

Доня. Ще на двоє баба ворожила. Може з вашого весіля ще нічого не буде, а ви вже ловите риби перед саком.

Заціравський. Го, го, мостерзянко, ти не пхай мені чемериці під ніс, але сама мене перше попроси красно, аби з твого весіля щось було

Загальні збори Наукового товариства імені Шевченка.

Вчора подали ми коротку звістку о загальних зборах Наук. товариства ім. Шевченка, а нині подаємо ширше справоздане.

Збори зачали ся о 11. год. рано в присутності 50—60 членів (між ними трех пань). До вшою промовою отворив їх голова товариства проф. Мих. Грушевский. Повитавши зібраних звернув увагу, що Товариство видало 50 дїл наукових і иньших та й в загалі підняло високо українсько-руську культуру, та що будучність товариства спочиває виключно на членах і на рускім народї. Висказав подяку всім, що причинили ся чи то морально, чи материяльно до розвою товариства; згадав про смерть кількох членів товариства, між иньшими проф. Володимира Яструба з України, котрий пером підпомагав видавництва товариства; вкінці покликав на секретарів пп. Волод. Гнатюка і Юл. Левицького.

Проф. Кокорудз відчитав протокол з торічних загальних зборів, а збори прийняли его до відомости.

П. К. Паньківського увільнено від відчитання справозданя з діяльності виділу і секцій, а приступлено просто до дискусії. — Проф. Вас. Білецький поставив жадане: щоби канцелярню товариства сполучити з книгарнею, доки нема окремої. Дальше жадав інформацій в справі купна каменіці товариства і в справі видавництва «Літературно-наукового Вістника», точного справозданя що-до числа передплатників, суми зложеної передплати і скількості друкованих річно примірників. Вкінці бесідник питає, чи п. дир. Олекс. Борковскому, котрий яко представитель тотариства засідав в анкеті шкільній для реформи шкіл середних, дано яку директиву, чи *arte blanche*? — Проф. Вол. Шухевич сказав, щоби в справозданю подавати річний рух продажі видавництв, як се робить «Прогрессіта», та щоби специфікувати дрібні видатки. Проф. Вол. Левицький з Тернополя жадав, щоби товариство подавало кожного року друкований виказ членів дійстних і почесних.

На повисні запити відповів проф. Грушевский що-до купна каменіці, що се ще не цілкомито полагоджене з фундатором-Українцем, що жертвував 45.000 зр., бо він жадає осібною веденя его фундації. Що-до книгарні — то годї злучити єї з канцелярнею, бо маґазини з книжками находять ся осібно. Кошти «Літ.-наук. Вістника» покрито з передплати, а в справозданю не подано точного зіставленя доходів і розходів лише задля недостатку часу. В справі шкільної анкети уділено п. Борковскому на засіданях виділу директиву, над котрою поперед раджено. Імена членів товариства годї подавати в друкованих справозданях, бо товариство має багато членів з України, з котрих де-хто не бажав би сего, бо оно могло би навіть наразити де-кого на переслідуваня від російского правительства.

Відтак приступлено до справозданя касового. Справоздавця п. Панківського увільнено від читаня; мимо того він виказав подрібно доходи

і розходи «Літ.-наук. Вістника» і рубрику «дрібні видатки» подані в справозданю загальною квотою 3.518.78 зр. — Дальше п. Панківский пояснив позицію кредитів товариства, а відтак заходи в справі книгарні, — але показало ся, що до того інтересу треба би ще докладати яких 2000 зр. річно. — Проф. Петро Огоновский зажадав рівнож, щоби набудуче в касовім справозданю специфіковано «дрібні видатки», а потім попросив о поясненє рубрики: розхід друкарні (33.199.67 зр.) — П. Панківский пояснив, що в тій квоті містять ся всякі видатки ва оплату друкарні: друкарів, дівчат, каси хорих і т. д.

Відтак зібрані, вставши з місць, заявили грімкими оплесками подяку тому фундаторови і добродїєви товариства з України, що зложив 45.000 зр., а також за найзначнійшу жертву (500 зр.) з Галичини, яку зложив адвокат др. Стеф. Федак. — Вкінці збори прийняли справоздане касове до відомости і уділили виділови абсолюторію.

Перед вибором нового виділу, проф. Грушевский заявив, що не прийме евентуального вибору на голову товариства, сляби і дальше мав займатись адміністраційними справами товариства. П. Шухевич предложив, щоби проф. Грушевский подав лісту нового виділу зложеної з людей спосібних і відданих праці. — О. Алекс. Стефанович підніс, що справи адміністрації товариства належить віддати осібному чоловікови, а до того прилучили ся пп. Копач з Тернополя, др. Коцовский, Вас. Білецький і др. — П. Вол. Левицький, нотар з Винник, не годить ся, щоби п. Грушевский подавав лісту нового виділу, бо се обмежувало би права членів, радив вибрати анкету з п'ятох членів, а она порозуміє ся що до вибору виділу з п. Грушевским. — Вкінці забрав слово проф. Грушевский і спротивив ся установленю фахового урядника адміністраційного, бо се потягнуло би нові видатки для товариства; треба лиш вибрати такий виділ, що сею роботу перейме на себе безкористно. Остаточо згодив ся на анкету, але з десятиох членів — і так прийнято.

До анкети вибрано пп.: д-ра Ів. Франка, д-ра Евг. Озаркевича, о. Алекс. Стефановича, Іс. Громницького, К. Панківського, Вол. Левицького, Ос. Шухевича, Грабовского, Копача і Ник. Заячківського. — Анкета по довшій нараді предложила лісту нового виділу і єї прийнято. (В такім складі, як ми єї подали вчера).

Відтак прийшли на порядок дневний «внесеня членів». Зміж них було найважнійше внесенє п. Вас. Копитчака з Тернополя, щоби виділ товариства розписав передплату на свої виданя із значною знижкою ціи, а се в тій ціли, щоб они скорше розійшли ся, та давав опует купуючим видава товариства за більшу квоту.

На тім закінчили ся наради о 2-ій годинї пополудни.

Перегляд політичний.

Можлива річ, що в спр.ву полагодженя пересилєня на Угорщинї вдасть ся лично сам цїсар. Газети опозиційні оголошують жа-

дана правительства. Іменно домагає ся правительство, щоби бюджетова провізорія була ухвалена ще за теперішного кабінету, щоби ревізія реґуляміну і закон о куріяльнім судівництві в виборчих справах був рівнож предложений до санкції міністерством Банфіого. Колиж опозиція обетає при тім, щоби ті предложєня ухвалити доперва при новім міністрі, то в такім разі що найменше куріяльне судівництво мусить бути ухвалене обома палатами, а правительство предложить їх до санкції по зміні реґуляміну. Опозиція домагає ся, щоби їй наперед сказано, який буде склад нового кабінету, а правительство не хоче на се згодити ся.

Як доносять з Царгороду, Потра одержала з Македонїї дуже непокоючі вісти. Надїють ся там революції, в виду чого турецке правительство рішило скрішити війскові відділи в Македонїї. Тепер находить ся там 36 тисяч турецкого війска. Правительство болгарске дало знов рішуче запевненє, що не тільки не має нічого спільного з македонськими агітаціями, але доложить стараня, щоби не допустити до яких-небудь замішань.

Російский офіціяльний «Правит.Вїстникъ» і австрійский нївофіціяльний орган «Fremdenblatt» перестерігають Македонців перед революційним рухом і меньше більше відзивають ся тими словами: «Комітети революційні думають, що суть в силі довести до самостійности Македонїї, однак в тім дуже помиляють ся. Пожар, що повстав би з революційного руху, знищить тільки хати македонських селян і лишить по собі попіл, з котрого не вийде нічого крім обвинєня против революційного комітету, що привів нарід до нужди». Розуміє ся, що такі перестороги не доведуть до нічого. Їх читали ми вже нераз перед кождим важнійшим забурєнем на Балканї, та они ніколи не довели ся утихомирення умів. Для Туреччини зближає ся велика небезпечність, що подібно, як попередні забурєня, готова довести до нової ампутації єї поєїлостий.

Очи цілої Європи звернені тепер на соїм в Фінляндїї. Єму предложило правительство російске до ухвали нову війскову реформу. На підставі сеї нової реформи побір рекрута має відбувати ся після засад, прийятих в Росїї, що значно побільшить число жовнїрів; війско фінляндеке переходить під виключний заряд російского міністра війни; зносить ся уряд начальника фінляндских війск і цілий его штаб, а Фінляндія стає ся воєнним округом, зовсім таким самям, на які поділена ціла Росія і одержує начальника воєнного округа, що підлягає тільки російскому міністрови війни; російскі офіцири можуть служити в Фінляндїї і ті, що в нїї служать, стають ся єї горожанами, причім не тратять російского підданьства; всі кошти реформи поносить фінляндский скарб.

Реформа та обтинає значно конституційні права Фінляндїї, бо не тільки віддає єї війска під заряд російского міністра, але крім того отвирає ворота, котрими до малої фінляндскої армії введе міністер самих російских офіцирів, а они, ставшиє горожанами Фінляндїї, будуть не тільки в часї служби, але і пізнійше русифі-

Тепер всьо від мене залежить, я те все возьму в руки, — скінчить ся вже бабске панованє.

Анна. Ов, які ви острі! То ледви, чи вона сама вас упросить. Треба, аби і Петро попросив вас красенько.

Заціравский. Єму вже мама наговорила. Переказувала до мене, що він вже иньшої сьпіває.

Анна. А казала знов переказати, що Петро знов иньшої сьпіває.

Заціравский. Якої иньшої? Що він каже?

Доня. Кажє, що піде в садок.

Анна. А з садку в лісок! (сьміючи ся).

Доня (присьпіваючи). З ліску піде у гушавину.

Анна (так само). І виріже там грабину.

Доня. Будє вибивати фанте.

Анна. З паньскої любви колом.

Доня. Аж будє летїти дрантє!

Анна. Аж гомін піде селом! (сьміють ся).

Заціравский. Що, що, він направду відрожував ся менї? Го, го, я зроблю з ним коротку справу, пане мостердзєю. До суду з ним! За те, що грозить менї небезпечєнством мого здоро-

вля і житя, пане мостердзєю, піде до дїри, під ключ!...

Доня (заглядає у вікно). От, він вже їде. Ідуть сюда разом зі свєкрухою.

Анна (з поспїхом). Отож нещастє! Мама казали менї остеречи вас, щоби з ним не здибали ся, а тут він надходить! Ще прийде до якого нещастя.

Доня. Що тут діяти. Нїм ви его заізвиете до суду, то він вас ще приструнчить!...

Заціравский (наляканий). Коли мама так казали, то сховайте мене.

Анна. І як ще наказували — але де вас тут сховати.

Заціравский. Найліпше сховати ся до комори! (хоче іти).

Доня (тягне его). До комори він загляне найперше.

Заціравский. То може ліпше на печи. (хоче лізти).

Анна (тягне его). На печи засаджена квочка на покладках, наробить крику.

Заціравский. То може скрию ся під столом? (лізе).

Доня (задержує). Під столом будє вас прецінь видно.

Заціравский. То може найкращє мене в діжи?

Анна (затримує). До діжи не влізете ся, — радше вже до скринї.

Заціравский (в страху). До скринї? Дуже добре. Ратуйте мене голубятка.

Доня. Я вибрала звідтам свої річи, то будє досить місця. Отвирай сестрице.

Анна (отвирає). Лізте до скринї! (Заціравский лізе). Скорчіть ся троха, оттак, ногу запхайте під себе; вони у вас такі довгі, як вила.

Доня. Скоро, спїшіть ся, вони вже в сїнях.

Анна. До дїри, під ключ!... (Накривають скриню).

Заціравский (виставляє голову). Тільки лишть шпарку, бійтєсь Бога, бо я тут удушу ся! (Далї будє).

каційним елементом. Треба тут зазначити, що Фінляндія не давала досі нікому права громадянства і в сей спосіб боронила ся знаменито перед русифікацією. Легко зрозуміти, що не стільки високі кошти, яких вимагає реформа, але інші її наслідки переразили жителів Фінляндії.

Сойм фінляндський складає ся з чотирьох палат, що радять особно, але сходять ся також на спільні, торжественні засідання. Є там палата рицарська і шляхотська, палата духовенства, дальше міщанська, а вкінці селянська. Кожда має свого голову, що зове ся тальманом. На спільних засіданнях проводить тальман палати рицарсько-шляхотської і тоді носить він титул маршалка. На торжественнім отвореню сойму явив ся, як звичайно, в заступстві царя генеральний губернатор. Всі тальмани промовляли. Говорили они про глибоке привязанє Фінляндців до царя, до династії і російського народа, свято завірювали, що Фінляндці уважають свої звязи з Росією нерозірваними і над сильнішою злукою все будуть працювати, але рівночасно висказали пересвідченє, що цар і великий князь, Миколай II. не дозволить ані на волос обтяти прав Фінляндії, тим більше, що в однім з візвань до європейських держав заявив, що право і справедливість повинні правити світом.

Що сойм фінляндський не ухвалить реформи, се річ певна. Чи однак Росія не постарася ввести її *à force*, — се питанє будучности, може і не дуже далекої.

НОВИНИ.

— **Вісті особисті.** Цісар відвідав в п'ятницю пополудні архикнягиню Марію Імакуляту, котра від якогось часу є недужою. Недуга є поважна. Марія Імакулята є сестрою архикнягині Марії. — Намістник гр. Півніський виїжджає в суботу в урядових справах до Відня. — Президент львівської апеляції др. Тхоржницький виїжджає в неділю в урядових справах на тиждень до Відня.

— **Сойм галицький** після обігаючих вістей буде скликаний на другу половину лютого. Говорять, що імовірно на 18-го або 26-го.

— **Посол Станіслав Щепановський** зложив мандат соймового посла з міста Коломиї з причини лихого стану здоровля.

— **Справа Біберле-Лінгард.** В Празі відбув ся дня 3-го лютого процес против німецького студента Біберле, котрий, як звісно, вночі на улиці застрілив чеського студента Лінгарта. Обжалований виправ ся від всякої вини і доводив, що стріляв з револьвера в самообороні. Засуджено єго на три місяці строгого арешту. Претенсії вітця Лінгарта, котрий прилучив ся до карного поступованя і жадав відшкодованя в квоті 884 зр., звернено на дорогу цивільну. Біберле випущено за кавцією 3000 зр. на вільну стопу, з чого той скористав в сей спосіб, що виїхав до Італії.

— **Промислові інспектори.** *Wiener Zeitung* оголосила розпорядженє міністерства торгівлі, виданє в порозуміню з міністерством справ внутрішних, котре відповідно до установи промислових інспекторів ділить австрійські краї на 20 надзорчих округів. З того вісімнадцятий округ обнимає місто Львів і повіти: Бірка, Богородчани, Борщів, Броди, Бережани, Березів, Бучач, Чешанів, Чортків, Добромилів, Долина, Дрогобич, Городок, Горodenка, Гусятин, Ярослав, Яворів, Калущ, Камінка струмилова, Коломия, Косів, Львів, Ліско, Мостиска, Надвірна, Печеніжин, Підгайці, Перемишляни, Рава руска, Рогатин, Рудки, Самбір, Сянок, Скалат, Снятин, Сокаль, Станіславів, Старе-місто, Стрий, Тернопіль, Товмач, Теревовля, Турка, Заліщики, Збараж, Золочів, Жовква і Жидачів. Місце перебуваня промислового інспектора є Львів. Дев'ятнадцятий округ обнимає місто Краків і прочі повіти західної Галичини, а двадцятий округ обнимає Буковину.

— **Позичкову касу системи Райфайзена** оснувала громада Конотопи, сокальського повіта з початком сего року. Касу засновано з грошей громадеких і облігацій в висоті 600 зр. і є надія, що буде успішно розвивати ся. Гроші рішено випозичати в першій році на 7%. Нове товариство вже в перших днях істнованя дало поміч дуже многим селянам.

— **Ювілейний рік 1900.** Папа Лев XIII постановив узнати слідуєчий рік 1900 ювілейним, т. зв. *Giubileo Universale dell' Anno Santo*, з ряду двадцять третім. Є се звичай, прийнятий всіми папами від 430 літ, що кожний 25-й рік оголошують ювілейним, а послідній з них обходжено в 1875 р. Як чувати, Лев XIII. привязує до того велику вагу, щоби рік ювілейний 1900 обходжено з великим торжеством, цілком инакше, як се було в р. 1875. Тоді папа Пій IX,

щоби зазначити своє політичне положенє як звязень італійського правительства, занедав всякі зверхні церемонії. Рік ювілейний розпочне ся в навечере Різдва в 1899 р. процесією, в котрій папа возьме участь, несений в лектиці. Процесія виїде з каплиці Сикстинської, зійде через *Scala Regia* до костела, котрого всі двері позамикає. Папа зближить ся до замурованої *Porta Santa* і ударить в ню три рази срібним молотком. Потім мурарі розвалюють мур, а паломники і побожний нарід розбирають поміж себе кусники румовища і вапна. Пенітенціарі мують поріг *Porta Santa* і тепер переходить нею папа, держаючи в правій руді хрест, а в лівій свічку. За ним ідуть кардинали і проче духовенство в білих ризах. Рівночасно в трьох інших костелах ювілейних відбудєсь та сама церемонія, котрій проводять спеціально до сего виделеговані кардинали. Коли рік ювілейний скінчить ся, виконусь такую саму церемонію, з тою лише ріжницею, що папа входить до костела по слідній, кидає на поріг кілька келень вапна і кладе три цегли, в котрих знаходять ся ювілейні медалі і монети. Не улягає сумнівови, що сего року около Різдва свят будуть відбувати ся правдиві вандрівки народів до Риму. Ювілейним роком розпочне ся отже силою традиції і звичаю вік XX.

— **Поляки і Русини.** Случайно попала нам в руки газетка *»Przeгляд ludowy«*, що стала виходити на днях в Кракові. Призначена для простого народу і писана дуже популярно. З ветушного слова довідуюмо ся, що видає її поміщик з Ярославщини п. Вітольд Котковський, заживаючий в своїх сторонах незвичайної симпатії селян. Не хоче він належати до ніякого сторонництва, але бажає сподуки всіх людських партій, щоби спільними силами добивати для угнетеного народа привалєжних єму прав. Як видно, поміщик, яких мало! Для нас найзамітнішим являє ся єго голос в справі польско-руській, в статейці п. з. *»Polacy i Rusini«*, котру для своєї об'єктивности наводимо дословно: *»Спільно з Русинами замешкуємо Галичину. Де лише обернути ся, всюди чуємо слова о братаню, взаємній любові і згоді з Русинами. Хто се чує, то собі може гадати, що ліпшої згоди бажати собі не можна. Але придивім ся, як то є на правду. Ми в бесіді і на папери признаємо Русинам цілком рівні права з Поляками, але як лише прийде чи то до виборів, чи то до обсадження якої посади, то там, де є населенє мішанє, Поляки зараз кажуть: Брати Русини, понирайте нашого кандидата, він вас буде боронити ще ліпше, як ваш родимець. Як Русини не хотять згодити ся, то зараз причина до гніву і вже по братаню, а починає ся війна. Ми то ніби дуже любимо братів Русинів, тільки що нам все здає ся, що ми мудріші і звідєсь маємо право приписувати, як той Русин має виглядати, як має мислити, як має говорити. Але забуваємо на малу річ, що ми будучи Поляками не вміємо инакше мислити, тільки так як Поляки, а тим самим не можемо зрозуміти, як правдивий Русин мислить. Скоро Русини нам казують, як він має мислити, то се виходить одно, якби миказали єму мислити по польськи. Найбільше треба дивувати ся, для чого Поляки, котрі не можуть научити мислити по руски, кажуть Русинам мислити по польськи. Що таке братанє Русинам не може подобати ся, то чейже легко зрозуміти, бо ми хотий не прямо, то посередню жадаємо, щоби були Русинами лише з імени, без ніякої національної цїхи, котрою є власне відрубність мисленя і відчуваня. Не дасть ся заперечити, що маємо багато таких штучно вихованих Русинів, котрим з їх рускості лишило ся лише імя. Дивувати ся однак тому зовсім не можна, що правдиві Русини таких штучних Русинів не люблять, бо предць ті затратили всякі знамена національної відрубности. Полякам, котрі так витривало бережуть своєї відрубности і обурюють ся на саму згадку асиміляції, не вільно жадати від Русинів, щоби они самі позбували ся національних знамен. Русинам мусить ся полішити цілковиту свободу їх культурного розвою, наколи союз між нами має збудуватись на тревалих основах. Русинам належить ся проте фактично ті самі права, котрі і ми посідаємо. Полякам, котрі так світло (?) боронять ідеї рівноправности в Чехії, не вільно супротив Русинів в Галичині уживати якихсь обмежень під покрішкою низшого степеня рускої культури. Знаємо добре, що всякий розвій є можливий лише в поступеннім обсягу. Наколи-б проте було навіть правдою, що під деякими зглядами культура руска яко молодша не дорівнує польській, то можна числити на певно, що в найкоротшій часі піднесла би ся до вимаганої рівнени, як би лише мала дані услівя розвою. Одушевляємо ся і узнаємо видвиженє балканських держав до народної самостійности, помімо їх низького степеня цивілізації, перестерігаємо держави перед чужими впливами, а чиж супротив Русинів маємо визнавати інші засади? З уваги, що квестією людову в Галичині лише тоді можна успішно полагодити, коли згідно з братами Русинами будемо посту-*

пати, повинні-сьмо змагати до згоди з ними на основі безвзглядного рівноуправненя і вибити собі з голови раз на завсїгди — бути для них навіть найщиршими опікунами».

Сей совістний голос польського поміщика повинні виписати собі на чолі всі польські політики і редактори, коли лише забирають ся говорити чи писати про польско-руську справу.

— **Юлій Коссак**, знаменитий артист-маляр, помер в п'ятницю в Кракові, в 75-ім році життя. Єго син Войтїх Коссак є також одним з найлучших польських малярів.

— **Задля дрібниці:** Господар Михайло Гладкий в Свистельниках повернув з забави до дому і ляг спати. Єго дочка, десятилітна дівчина, виїшла між тим до своєї старшої замужної сестри, що мешкала в другій половині хати і щось єї докоряла. Коли старша сестра ударила дівчину, побігла та з плачем до вітця, з чого прийшло до сварки між Гладким а єго зятем Миколою Різником. Від сварки прийшло до бійки, в котрій брав участь і син Гладкого 20-літний парубок. Конець бійки був сумний, бо Микола Різник має вісім тяжких ран на голові і єго мусїли відвезти до шпиталя в Бережанах. О тій справі донесено до суду.

— **Убийство.** В Тернополи в готелі Гольденштайна замордовано вночі на четвер якусь Марію Волянську, котра займала там комнату спільно з поліціянтном Коробієм. Коробія арештовано.

— **На російській границі** із сторони Прус найдено недавно замордовані дві дівчини, котрі як показало ся із найдених при них документів, походили з околиць Варшави і були емігрантками до Бразилії. Тіла були страшно посікані а місце наоколо видошгане, з чого можна догадувати ся о борбі жертв з убийниками. В затисненій руді одної дівчини найдено кусник сивого сукна, уживаного на плащі російських жовнірів. Видко, що убийства доконали російські обещики. Граничні прускі власти ведуть слідство.

— **Трохи цифер з Америки.** В Сполучених Державах північної Америки лучило ся в минулім році 5.920 самоубийств, а то 4.286 мужчин, а 1.635 женщич. В 1897 році убило ся людей трохи більше, бо 5.500. Між самоубийцями найшло ся 44 лікарів, 13 банкерів, 8 проповідників, 7 дьєвничарів, 6 адвокатів, 2 акторів і 2 артистів. Яко причини самоубийства стверджено: знеохоченє до життя в 3.023 случаях, помішанє ума в 438, нужду в 168, родинні непорозуміння в 157, нещасливу любов в 196, великі клопоти в 110 случаях. Срудєм смерти послужили нещасливим: трутина в 2.526 случаях, куля в 2.037, стрічок в 787, ніж в 75, колеса залізничних возів в 50, динаміт в 3, заморенє голодом в 4, утопленє в 354, огонь в 26, скоченє з висоти в 58 случаях. Убийств зайшло в протягу тамтого року 7.840, що свідчило би о поступі цивілізації в Сполучених Державах, бо в р. 1897 було там убийств 9.520, в 1896 р. 10.652, в 1895 р. 16.500. Яко причину убийств подано: сварню в 3.867 случаях, заздрість в 1.205, упитє в 795, грабіж в 1.224, охоту позбути ся дитини в 248, божевільства в 89, власну оборону в 33, змови і бунти в 297, переслідованє опришків в 82 случаях. Страченє було 109, а іменно: в полудневих містах 72, в північних 37. Винників начислено 60 білих, 48 муриянів і 1 хінчика. В наслідок нещасливих пригод згинуло 7.345, а то через огонь 1.672, воду 3.110, вибух 629, катастрофи в копальнях 580, заваленє дому 597, цикльони 502, грім 255. Зелізниця згладила 3.550 жертв в людях, море в наслідок розбитя кораблів поглотило 3.655 осіб. Фальшивники і дефравданти присвоїли собі тамтого року лише 5.861.263 доларів. Кажемо «лише», бо 1897 р. забрано в сей спосіб чужої власности за 11.248.084 доларів. Огонь наробив шкоди в р. 1898 на суму 133.135.670 доларів. На добродійні цілі жертвовано публичним інституціям лише 27.984.000 доларів, коли тимчасом в 1897 сума та виносить 37.612.814 доларів.

— **Похибки друкарські.** В першій часті статі *»З бразилійського некла«*, поміщеної в 14. числі, закрали ся отей разячі похибки: в першій ряді перед реченєм: *»Морґ поля влачено тоді 100—115 злр...«* опущено реченє: *»Люди почали випродувати поля«*. В третім ряді місто: *»в порті Вікторія дізнали ся, що заїхали до Бразилії...«*, має бути: *»в порті Вікторія дізнали ся, що їх до Парани не пустять, а зневолять заїхати до иньшої часті Бразилії«*.

Телеґрами.

Берно мор., 4. лютого. Умер тут посол до ради державної і заступник крайового маршалка Моравії др. Промбер.

Відень, 4. лютого. Цісар надав інспекторови крайвої культури радника Володиславови Струшкевичови титул радника двору.

Париж, 4. лютого. Переслухані в характері свідків проф. Маєр і Молініє зізнали, що редактор *»Temps-a«* мав зізнати, мов то *»bordereli«* було писанє рукою Естергазоґо.

Рудольф Ачкевич

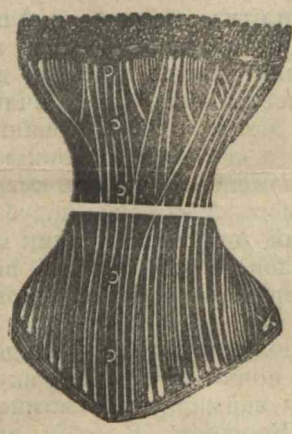
швець,

у Львові, улица Сикстуска ч. 23. (стара пошта)

поручає готову обув свого виробу, переважно для **ховенства і ПП. військових** — приймає також замовлення всякого рода так місцеві як і з провінції.

На міру вистане старий оказ.

201 41—52

Горсети, рукавички, шельки підв'язки, бандажи всіх систем

поручає

Г. ГАЛЯНТОВСКИЙ

У ЛЬВОВІ,

площа Бернардинська ч. 3.

Рік заснована 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впресов. Митроп. і Пресов. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі апарати, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих тварин.

«Дністеръ» вступив в 6-тий рік своєї діяльності з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 вносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	} 176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій	52.269 „ 40 „	
Фонд основний	50.000 „ — „	

Виплачені шкоти до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услія обезпечєнь користні, а шкоти дївдують ся безпроволочно. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий при пожитках гіпотечних.

На жите можна обезпечатись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускїм язїці.

Товариство взаїмного кредиту «Дністеръ», стоваришенє з обмеженою порукєю, удїляє пожитки за оплатою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукєю двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентовавї від членів третих осіб по 4 1/2 %. Удїл членський вносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і пожитку дістати може тільки член обезпечений в «Дністрѣ». Інформації удїляє Дирекція листовно.

Зголошеня о удїленє агенцій в окрестностях і де нема близько агентів «Дністра», приймає ся

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвїти».)

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицього еміграційного руху в 4. актах.

Цїна кнїжки брошурованої в картонї 35 кр., оправленої в полство з хорощими витисками 50 кр. — На почтову оплату 5 кр.

Замовленя з провінції у автора ул. Зиблікевича ч. 18, Львів. У Львові набути можна в Ставропигійській кнїгарні.

20% ДЕШЕВШЕ ЯК У ВІДНІ!
ДОСТАРЧАЄ ВСІЯКІ КАВЧУКОВІ ДРУКАРНІ ЧЕРЕНКОВІ ПЕРШЕ ГАЛ. ЗАВЕДЕНЄ РИТОВНИЧЄ ВАРСТАТ ДЛЯ ВИРОВІВ З МЕТАЛО, ЛІТІХ НАПИСІЙ, МАЛЯРСТВА ШИЛЬДІВ І ФАБР. СТАМПИ ЛІЙ КАВЧУКОВИХ І ПРОЧ.
!!ДРУКАРНІ ТАКОЖ З ЧЕРЕНКАМИ РУСКИМИ!!
ГЕНРИК ШАПІРА
Львів, ул. Коперника ч. 3.
(ПОВІЧ АПТИКИ ПЕТРА МКОЛЯША). 146 23—24

ГАРМОНІЮМ

до науки сьпіву церковного виготовляє спеціально парова фабрика інструментів

Івана Сливинського

у Львові, ул. Коперника ч. 16.

За порукєю дає на рати. Прощу жадати цїнника.

Іван Сливинський

фабрикант органів і гармоніюм у Львові.

Веїякого рода інструмента музичні

найдешевше в виключнім фабричнім складі

І. Капраліка у Львові.

147 Цїнники даром. 22—24

Зміна льокалю.

Заложена фірма в року 1877-ім

Вольф Кавфман

перенесла ся з улиці Трибунальської ч. 1. на ул. Лукасїньского ч. 4. (площа Каструм), філія ул. Театральна 16.

Ново відкритий

СКЛАД МЕБЛІВ

також і випозичальня

заосмотрена в веїякі знаряди почавши від найбогатших до найскромнїйших. Цїлі урядженя для покоїв до спаня, сальонів, їдальнї і др. — Меблї орїхові, ольхові, чорні, також велїзні і гнуті, зеркала і т. д.

Цїни низькі і сталі.

З поважанєм

В. Кавфман,

ул. Лукасїньского ч. 1.

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм,

3 1/2% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі иньші находячі ся в обїгу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідженя.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекція.

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант відєньский)

у Львові, ул. Крута ч. 7,

виконує мужєску, дамску і дїточу обув, також чоботи з холявами для духовєньства по як найприступнїйших цїнах.

Рівнож приймає репарації кальошів. — З провінції вистанє старий оказ на міру.
136 86—140

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., І. п.

приймає ласкаві замовленя і виконує їх густовно і по приступних цїнах.

НАУКУ КРОЮ удїляє в осібних годинах. Замісцеві панночки приймає на помешканє

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завсїгди бажає позбути ся слабости легких, або горла, хотїйби найупїрнїйшої, або астми, навїть дуже завдвєної і на позір невилїчимої, сей негайне гербату для хронїчно хорих на легки і горло **A. Wolffsky-oro**. Тисячнї подяки дають гваранцію великої уздоровляючої сили тої гербати. Пакет на два дни 75 кр. Брошура (описанє ужитя) задармо. Правдива лише у **A. Wolffsky-oro, Berlin, Nr. 37.**

Учитель

орган руского Тов. педагогичного дво-тїжневник педагогично-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цїлий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.